

kunde være Aarsagen dertil. Ministeren mente, det maaske kunde tænkes, at der var Ringdannelser eller Truster eller lignende, der paa en urimelig Maade havde fordyret Arbejdet. Jeg gennemgik Sagen nøje, og det viste sig da, at Priserne egentlig var normale, de var som alle andre Byggepriser; naar man tog Hensyn til det Materiale der skulde anvendes o. s. v., var der ikke noget at sige dertil. Men saa gjorde jeg Ministeren opmærksom paa, at det var ikke der, der var noget forkert, det var i selve Planen, selve Tegningen, den var baade urimelig og meningsløs. Jeg sagde til Ministeren: Jeg tror, at man kan faa et betydeligt bedre og et betydeligt smukkere Hus og endda holde sig indenfor det budgettede Beløb. Ministeren spurgte da, hvad han skulde gøre, for det var jo saadan lidt hensynsløst at kassere en saadan Tegning. Der var imidlertid ikke andet at gøre, og efter nogle Forhandlinger mellem de paagældende interesserede blev hele Huset tegnet om. Det blev, som jeg havde spaaet, et smukkere Hus, et bedre Hus med ganske anderledes smukke, tidssvarende Lokaler og med mere Plads, og man undgik Overskridelse og holdt sig indenfor Budgettet. Alene dette lille Eksempel tyder dog vist paa, at der mangler den Sagkundskab, som er i saa høj Grad paakrævet.

Jeg kommer saa til Punkt 2: Køb og Salg af Ejendomme. Der købes og sælges nu af alle Ministerier i Flæng uden nogen egentlig Plan. Hvis Undervisningsministeriet eller Kirkeministeriet eller et af de øvrige Ministerier skal købe eller sælge en Ejendom, saa købes og sælges der, uden at man egentlig er klar over, hvad de paagældende Ejendomme er værd. Jeg skal blot henvise til et enkelt Eksempel. For nogle Aar tilbage — for øvrigt lige da jeg var blevet Medlem af dette høje Ting — havde Staten Interesse i til Landbohøjskolen Udvidelse at købe Københavns Sygehjem. Det Forslag, som blev forelagt for dette høje Ting af den paagældende Minister, lød paa, at Staten skulde betale, jeg tror, det var 1 350 000 Kr. for denne Ejendom. Kort Tid forinden havde jeg gennem en Ejendomskommissionær faaet denne Ejendom paa Haanden. Der blev spurgt, om ikke Arbejdernes Andelsboligforening var Liebhaber til denne Ejendom. Den kostede 1 Mill. Kr., men vedkommende sagde til mig: Det er højest sandsynligt, at man vil sælge Ejendommen for 900 000 Kr., hvis der kommer et saadant Tilbud. Da Staten nogle faa Maaneder efter var Liebhaber, kostede Ejendommen 1 350 000 Kr.

Altsaa, halvfjerde, maaske halvfemte Hundrede Tusind Kroner blev givet for meget for denne Ejendom. Nu gik disse Penge — og jeg tror, det var det, det paagældende Udvalg gjorde gældende, da det fik Sagens Sammenhæng at vide — til et godt Formaal, men jeg vilde have sat mere Pris paa, om Staten havde købt Ejendommen for det, den faktisk var værd, og saa havde bevilget et særligt Tilskud til Sygehjemmets nye Bygning — det er jo et Formaal, som kræver Statens Interesse, og som sikkert mange ærede Medlemmer gerne vilde have været med til at støtte. Det er kun et enkelt lille Eksempel, taget ud af hele Massen, men der er mange, mange Eksempler af lignende Art. Jeg tror, jeg tør sige — og det er vist noget, vi alle vil erkende —, at naar Staten skal købe, maa den betale dyrt — der er en stor Kasse at tage af, mener man. Men den er dog alligevel ikke ubegrænset. Naar Staten skal sælge, sælger den sikkert i de fleste Tilfælde for billigt, og det er ganske naturligt, det kan ikke være anderledes, for det er et specielt Omraade, paa hvilket man ikke kan forlange speciel Sagkundskab, hverken i Administrationen eller hos de skiftende Ministre. Derfor vilde det, jeg her foreslaar, ogsaa af den Grund være formaalstjenligt.

Punkt 3 er: Administration af Stats-ejendom, der udlejes eller bortforpagtes. Rigsdagen har sikkert ikke en Oversigt over, hvad det drejer sig om, men jeg ved, at det er meget betydeligt, hvad der udlejes og bortforpagtes, baade af Huse og Jord. Jeg er vidende om, at der er Lejemaal, som der ikke har været rørt ved siden 1884. Jeg mener naturligvis, at Staten skal optræde humant overfor de Borgere, som den har med at gøre, enten det saa drejer sig om Leje eller Forpagtningsafgift, men der er ingen Grund til, at man ikke ogsaa skal følge med den Udvikling, som foregaar. Paa dette Omraade har man ingen virkelig Oversigt eller Plan, og det kunde vist være i høj Grad formaalstjenligt at faa en saadan samlet Oversigt, der blev lagt ind under et særligt Departement.

Med Hensyn til Punkt 4: Tilsyn med Statens Anstalter, Fornyerelser og Reparationer, herunder for øvrigt ogsaa Tjenesteboliger, vil jeg gerne gøre den Bemærkning, at som Forholdene er i Øjenblikket, har man Eksempler paa, at der er foretaget Reparationer i en Tjenestebolig, som har kostet betydeligt mere, end man kunde opføre en helt ny Villa for. Dertil kommer, at der er ingen samlet Plan over Tjenesteboliger. Jeg har set Tjenesteboliger, som